

Presentació

Relació, raó i realitat. Estudis de filosofia medieval

Maria Cabré Duran

Universitat Autònoma de Barcelona
mariacabre1706@gmail.com

Alexander Fidora

ICREA – Universitat Autònoma de Barcelona
alexander.fidora@icrea.cat

Jaume Mensa i Valls

Universitat Autònoma de Barcelona
jaume.mensa@uab.cat

El llibre que ara presentem té el seu origen més o menys remot en el VII Congrés Internacional Iberoamericà de la Societat de Filosofia Medieval, que, amb motiu del Setè Centenari de la mort de Ramon Llull (1315/1316), va tenir lloc a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Facultat de Teologia de Catalunya els dies 14, 15 i 16 de novembre de 2016. El tema del congrés era la relació (*de relatione*). En el número 61 de la revista ENRAHONAR són publicades les conferències convidades de l'esmentat congrés i en el present llibre, les comunicacions. Són, doncs, dos volums complementaris, que formen una certa unitat d'origen i temàtica.

En la *Presentació* del número 61 d'ENRAHONAR hem destacat el lloc que la reflexió sobre la categoria de relació ha ocupat en la filosofia antiga i, particularment, en la medieval. El lector trobarà en aquell volum contribucions sobre aquesta categoria, sigui des del punt de vista de la lògica i l'ontologia, sigui des de les seves implicacions pràctiques (sobretot polítiques). Els articles del present volum amplien diversos aspectes d'aquesta mateixa qüestió i l'estenen envers altres autors i àmbits. La *relació* continua essent, doncs, el tema central, però, complementat ara amb altres temàtiques afins. A més, com és habitual en els congressos de la Societat de Filosofia Medieval, també el nostre va acollir sessions de temàtica lliure. No és estrany, doncs, que, tenint en compte l'efemèride del centenari de la mort de Ramon Llull, un bon grapat d'articles tractin d'aquest nostre autor. Un altre grup d'estudis és dedicat a Pere Hispà. Per aquestes raons el títol del volum és *Relació, raó i realitat. Estudis de filosofia medieval*.

Integren el llibre trenta-cinc articles, distribuïts en set grups temàtics. El primer, *Metafísica i teologia: d'Agustí a Tomàs d'Aquino*, aplega sis estudis sobre metafísica o teologia, d'autors que van viure entre el segle v i el XIII. El segon grup, *L'especulació metafísica i teològica a partir de Duns Escot*, format per

quatre articles, reprèn la mateixa temàtica del primer grup, però ara en el període que va del pas del segle XIII al XIV fins al XVII. La majoria dels estudis d'aquest grup, però, estan centrats en l'obra de Duns Escot o de l'escotisme. El tercer grup, *Lògica, teoria del coneixement i estètica*, reuneix cinc articles específics sobre aquests temes, des d'Agustí d'Hipona fins a la plenitud de la filosofia medieval. El quart grup, *Antropologia, psicologia i filosofia natural*, inclou dos articles sobre l'antropologia i la psicologia Agustí d'Hipona, un sobre la cosmologia d'Herman de Caríntia i un altre sobre filosofia natural en el nou món.

Els grups cinquè i sisè són monogràfics. El cinquè i el més nombrós de tots és dedicat a Ramon Llull: no és estrany, atès que el congrés va ser convocat amb motiu del Setè Centenari de la seva mort. Hi trobarem nou articles de temàtica molt diversa, des de la recepció de l'apologètica mossàrab en l'obra del Beat, passant per l'anàlisi d'aspectes del pensament i l'obra lul·liana, com l'Art i les seves figures, la música i l'ètica, les «dones lul·lianes», el diàleg interreligiós, i fins al lul·lisme històric i contemporani. El sisè grup, *I Symposium Petrinicum*, recull les sis comunicacions d'aquest simposi dedicat a Pere Hispà que presenten el resultat del grup d'investigació de la Universitat de Porto dirigit pel professor José Meirinhos sobre aquest autor.

La darrera secció, *La categoria de relació en la filosofia àrab*, és especial: és constituïda per un sol article, força més extens que la resta d'articles, del professor Hans Daiber, intitulat «*De praedicamento relationis in philosophia arabica et islamica*». *The Category of Relation in Arabic-Islamic Philosophy (Extended Version)*. El professor Hans Daiber va oferir en la seva conferència convidada del VII Congrés, i en el número 61 d'ENRAHONAR, els resultats d'aquesta investigació. Ara la desenvolupa *in extenso*: creiem que és un magnífic *status quaestionis* de les reflexions sobre la relació en la filosofia musulmana. I d'alguna manera fa de contrapès a l'èmfasi dels articles restants d'aquest llibre en la filosofia llatina.

Els organitzadors del congrés, Maria Cabré Duran, Alexander Fidora i Jaume Mensa i Valls, expressen la seva gratitud a la Societat de Filosofia Medieval (SOFIME) i als seus membres, així com també als autors d'aquest volum, que han sotmès els seus treballs a un procés de *double-blind peer review* i, en conseqüència, els han modificat per tal que ara poguessin ésser publicats.